

Forbundet for Ledelse og Teknikk

Prinsippprogram 2018-2021

Vedtatt på landsmøtet 6.11.2017

– sammen inn i fremtiden

Innholdsfortegelse

1	Visjoner og verdier	side	5
2	Organisasjon	side	6
3	Rekruttering	side	8
4	Velferd	side	9
5	Livslang læring	side	10
6	Arbeidsliv	side	12
7	Næringsliv	side	15
8	Ledelse	side	17
9	Kultur	side	18
10	Internasjonalt arbeid	side	19

1

Visjoner og verdier

Forbundet for Ledelse og Teknikk

(FLT) er tilsluttet Landsorganisasjonen i Norge (LO) og har en lang historie i å styrke våre medlemmers trygghet og rettigheter i arbeids- og privatliv.

FLT vil arbeide for å bevare og styrke den norske modellen som medvirker til ro i arbeidslivet, færre konflikter, økt produktivitet, innovasjon og et godt velferdssamfunn. Sterk fagbevegelse og høy organisasjonsgrad er en forutsetning.

Frihet for den enkelte henger nøye sammen med frihet og trygghet for alle, og ikke bare for utvalgte grupper. FLT arbeider for en politikk som gir like muligheter, en velferd som tar vare på alle uansett bakgrunn, samt en aktiv næringspolitikk som fremmer innovasjon og nyskaping.

Aktivt målrettet faglig politisk samarbeid skal sikre våre medlemmers økonomiske, sosiale og politiske interesser.

Gjennom medlemmenes aktive medvirkning skal det skapes enhet, kraft og entusiasme i arbeidet for å virkeliggjøre våre mål.

FLT sin visjon er at forbundet skal være fremst i arbeidet for en utvikling av:

- de beste og mest fremtidsrettede tariffavtaler
- de beste tilbudene for etter- og videreutdanning
- en effektiv og demokratisk serviceorganisasjon

I samsvar med forbundets og LOs vedtekter er FLT til for å fremme:

- våre faglige, økonomiske, sosiale og kulturelle interesser
- en samfunnsutvikling som sikrer vårt miljø, velferd og rettsikkerhet
- en rettferdig fordeling av samfunns-godene

For å trygge vår felles fremtid, arbeider FLT også for å fremme internasjonalt samarbeid for fred, nedrustning, frihet, rettsikkerhet og demokrati.

2

Organisasjon

FLT skal være en effektiv og demokratisk organisasjon der medlemmene skal ha mulighet til å løfte sin sak i alle ledd i forbundet. Alle medlemmer skal ha best mulig service, uansett bosted, bransje og størrelse på bedriftsgruppen de tilhører.

Vi vil sikre en god opplæring til medlemmer og tillitsvalgte både i avdeling og bedriftsgrupper. Sentral skoling skal i større grad sikre at alle medlemmer får samme tilbud om skoling, uavhengig av bosted og avdelingens aktivitet. Fokuset fra avdelingene og forbundet må i større grad rettes inn mot å ha kompetansen og aktiviteten i bedriftsgruppene. Dette gjennom skoling, bedre dialog med bedriftsgruppene og ved å motivere bedriftstillitsvalgte.

Etablering av bedriftsgrupper, samt å få til valg av tillitsvalgte i bedriftsgruppene, skal være en oppgave som prioriteres høyere. Forbundet vil også videre arbeide for at tillitsvalgtopplæring gjøres kompetansegivende, dvs. at enheter enkeltvis eller samlet kan få en formell og godkjent status. I slike tilfeller er det naturlig å benytte forbundets utdanningselskap - Addisco.

Det er et sentralt mål for forbundet at overenskomstene og arbeidslivets lover blir fulgt av partene i arbeidslivet. Sammen med medlemmer i avdelingen skal vi jobbe for å utvikle de mest fremtidsrettede overenskomster og arbeide for at disse blir etterlevd. Tariffkonferanser og Tariffråd er gode virkemidler for å oppnå dette.

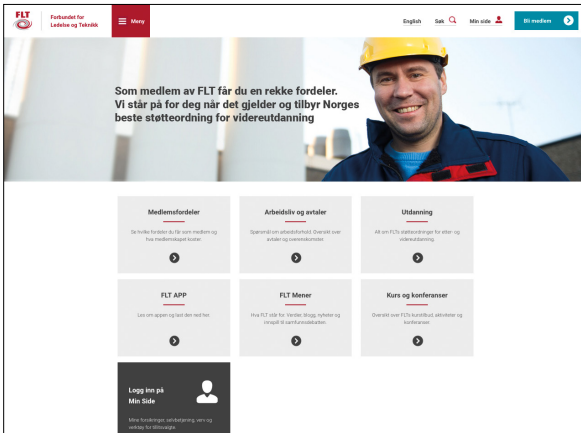
Vi skal ha det beste tilbudet til etter- og videreutdanning. Forbundets tariffestede stipendordning skal videreutvikles, slik at denne fortsatt bidrar til å sikre finansiering av medlemmenes behov for etter- og videreutdanning. Gjennom Addisco vil vi arbeide for

å videreutvikle våre medlemmers mulighet til å gjennomføre kompetansegivende studier.

FLT skal være en god arbeidsplass. Dette skal blant annet ivaretas gjennom å involvere, skape entusiasme og engasjement. Det skal legges til rette for at ansatte får opplæring og påfyll av kompetanse for å utføre sine arbeidsoppgaver.

FLT's mål med kommunikasjonsarbeidet er å skape og opprettholde gode relasjoner til omgivelsene. Dette forutsetter en aktiv og åpen kommunikasjon mellom styrende organer, tillitsvalgte og medlemmer. På denne måten får medlemmene innsikt og kunnskaper om

forbundet. Medlemmene blir kjent med rettigheter og plikter, og kan påvirke disse. FLT må arbeide for å sikre en toveis kommunikasjon mellom det enkelte medlem og forbundets organer.

Forbundet må gjøres kjent for potensielle medlemmer. Det skal derfor arbeides aktivt for å profilere forbundet på de arenaer der en treffer potensielle medlemmer. Det skal også arbeides for redaksjonell omtale i saker som berører forbundet.

Et relevant og informativt medlemsblad er en viktig kommunikasjonskanal ut til forbundets medlemmer. Det er også viktig at FLT har en hjemmeside og mobile løsninger som er oppdatert og hvor det er lett å finne relevant informasjon.

3 Rekruttering

Forbundet er avhengig av at rekruttering prioriteres i hele organisasjonen. For å få gjennomslagskraft og forhandlingsstyrke er vi avhengige av at vi er mange. Det er medlemmene og de tillitsvalgte ute i bedriftene som sikrer dette best. Derfor må det arbeides for at flere blir medlem og at vi beholder flere av de medlemmene vi allerede har. Et av flere virkemidler er å arbeide for å øke skattefradraget for fagforeningskontingenten. Forbundet vil styrke arbeidet med å gjøre medlemmer og tillitsvalgte tryggere i rollen som ververe. Vi vil følge opp medlemmer som bytter arbeidsplass på en bedre måte. De som melder seg ut må kontaktes med sikte på å beholde dem som medlemmer. Rekruttering av unge medlemmer i tillitsvern og styrearbeid er viktig.

Som funksjonærforbund har FLT en viktig rolle i LO. Sivilingeniører, ingeniører, teknikere, produksjonsledere, arbeidsledere, veiledere, mellomledere, teamledere, tekniske funksjonærer og studenter som kommer inn under disse fagområdene, er typiske medlemmer av FLT. FLT organiserer også selvstendig næringsdrivende. Vi organiserer ansatte på tvers av alle bransjer og yrkesgrupper. Medlemmene våre er i hovedsak sysselsatt i privat næringsliv og tjenesteyting, herunder også ordinært ansatte i vekst- og attføringsbedriftene. Forbundet organiserer også ansatte i Statens vegvesen og i Forsvaret.

At det blir flere funksjonærer er et godt utgangspunkt for medlemsøkning. Etterspørselen etter arbeidstakere med høyere utdanning vil fortsette å øke. Rekrutteringen av universitets- og høyskoleutdannede er stigende, også til stillinger som tidligere ikke krevde høyere utdanning. Det har vært en positiv utvikling de senere år med flere studenter innen tekniske fag – som er en av FLT's viktige målgrupper.

Studenter er forbundets fremtidige yrkesaktive medlemmer. Forbundet har som mål at FLT skal få en økt andel av studenter som medlemmer. Dette krever innsats, ressurser og kunnskap om utdanningsspørsmål. FLT vil være synlig i spørsmål som omhandler studentpolitiske saker og høyere utdanning. Det finnes i dag en stor gruppe selvstendig næringsdrivende innen forbundets bransjer og yrker. Det er i praksis lite som skiller dem fra tradisjonelle lønsmottakere, uten at de har den samme lov- eller tariffmessige beskyttelsen som lønsmottakere. Organisasjonstilbudet til denne gruppen er i dag svakt, samtidig som behovet for tilhørighet og ordnede forhold vil være viktig for mange. Her skal FLT ha et godt tilbud som gjør at vi blir det naturlige valget for selvstendige næringsdrivende.

4 Velferd

Trygghet er en forutsetning for å skape et godt arbeidsliv og et stabilt og produktivt samfunn. Samfunnet skal ivareta sine innbyggere gjennom alle livsfaser. FLT vil at velferdstjenester skal være et offentlig ansvar som driftes og finansieres av fellesskapet. Løsningen på velferdsstatens utfordringer ligger ikke i privatisering og kommersialisering av tjenester. Skatt og avgifter skal sikre offentlig nødvendig inntekt som

bidrar til verdiskaping og utjevning mellom grupper og individer. En bred velferds- og skattepolitikk som utjevner forskjeller, bidrar til å bekjempe fattigdom.

Overføringer gjennom velferdsstaten er nødvendig der hvor utjevning gjennom lønnsystemet eller skattesystemet ikke strekker til. Det gjelder særlig for grupper som står utenfor arbeidsmarkedet, men også for yrkesaktive som er avhengige av økonomisk støtte. Universelle fellesfinansierte velferdsordninger er bærebjelken for den norske modellen. Det er en viktig verdi i det norske samfunnet at alle, uavhengig av økonomi eller bakgrunn, har tilgang til de samme tjenestene.

Pensjonssystemet, med basis i Folketrygden, er og skal være en bærebjelke i velferdsstaten. Folketrygden, AFP og Obligatorisk tjenestepensjon (OTP) skal sikre det økonomiske grunnlaget for en trygg og verdig alderdom for alle. Et bredt organisert pensjonssystem må sikre muligheten for pensjonsopptjening fra første krone, fra første time, i deltidsstillinger samt ved kortvarig- og midlertidig arbeid. Staten må ta et samlet grep for å sikre at etablert pensjonskapital i form av fripoliser, pensjonskapitalbevis og løpende ordninger kommer under betryggende forvaltning og verdiskaping. Videre må man være sikret mot tap av pensjon ved jobbskifte. FLT bør arbeide for å opprettholde minimum kjøpekraft i fremtidens pensjon.

5 Livslang læring

Det er viktig at FLT bidrar til at utdanningsinstitusjoner legger til rette for at den fremtidige arbeidstaker er i stand til å møte et arbeidsliv med ny teknologi. Fremtiden krever fagarbeidere. Med manglende kunnskap innenfor digitalisering, automatisering og robotisering vil Norge miste sin posisjon som ledende teknologinasjon, og dermed også vårt største konkurransefortrinn. Det vil i årene fremover stilles helt andre krav til kompetanse enn det mange av dagens videregående skoler, høyskoler, og universitet kan tilby. Kompetente lærere som kontinuerlig søker ny kompetanse er en forutsetning for å møte morgendagens behov. Kompetanse er nøkkelen til innovasjon og verdiskapning. Målet med langsiktig kompetansepolitikk er at den bygger på anerkjennelsen av behovet for livslang læring, for både individ og samfunn.

FLT vil ha et utdanningssystem som sikrer at den enkelte får realisert sine evner og anlegg, og alle gis muligheter til læring uavhengig av bakgrunn. Utdanning skal være et offentlig ansvar, gratis og tilgjengelig for alle.

FLT mener at fellesskolen må være religionsnøytral og grunnlaget for et samfunn bygget på felles verdier av samhandling, toleranse og integritet. Fellesskolen skal være en plattform for å danne et bredt kompetansegrunnlag i befolkningen. Dette utgjør vårt viktigste vilkår for å kunne skape verdier.

FLT skal jobbe for at flere unge velger å studere ingeniør- og/eller teknologifag i årene fremover. Det må tilrettelegges for at Y-veien blir et godt alternativ på veien til høyere utdanning. Kompetente rådgivere er en nødvendighet.

Derfor må det legges til rette for å styrke undervisningen i realfag og å øke rekrutteringen til disse fagene i den videregående skolen. Grunnlaget for

lærelyst i realfag må legges allerede i grunnskolen. Også i barnehagene bør en skape interesse for å lære om realfag.

Alle skal ha mulighet til å studere på heltid. Finansiering fra Lånekassen må som et minimum økes i takt med den generelle kostnadsutviklingen. Ved fullført utdanning bør en større andel av studielånet omgjøres til stipend. Det må arbeides for at samarbeidet mellom utdanningsinstitusjoner og arbeidsliv styrkes, og at det gis rammevilkår slik at arbeidslivet kan utgjøre en større andel av studentenes læringsarena.

Forbundet vil fortsette arbeidet med å sikre at den tekniske fagskolen utgjør et solid utdanningstilbud for alle med fagbrev og arbeidslivserfaring. Finansieringen skal være statens ansvar, på lik linje med annen høyere utdanning. Teknisk fagskole må gi studiepoeng. FLT vil arbeide for å høyne statusen til fagskolen i næringslivet.

Vårt samfunn er i sterk grad preget av raske endringer som påvirker arbeidslivet, og dette stiller stadig nye krav til vår kompetanse. Oppdatering og ny kunnskap er en forutsetning for å kunne mestre arbeidslivet, og dermed

bedre den enkeltes livskvalitet.

Nettstudie gir muligheter!

Adisco tilbyr i samarbeid med Høyskolen Kristiania et riktighd kursprogram som styrker din kompetanse. Kursene er godkjente på bachelornivå, gir studiepoeng og blir gjennomført som fjernundervisningskurs uten samlinger.

Søknadsfrist er 30. november
Begrenset med plasser

Fleksibel studie metode
Nettstudier gir deg frihet til å studere når du vil og hvor du vil. Du kan kombinere videreutdanning med familie, reis, jobb og andre forpliktelser. Kvaliteten på nettstudier er den samme som klasseromsundervisning. Denne fleksible studiemetoden går med andre ord ikke på bekostning av kvalitet og læringsutbytte.

Du kan kanskje korts som du skal studere i utlandet i 2018.
Kursene starter opp i slutten av januar og eksamenperioden er i mai - juni 2018.

MPL 1 Prosjektledelse 15 stp
MPL 2 Prosjekt og strategi 7,5 stp
MPL 3 Scrum og Lean 7,5 stp
MPL 4 Organisasjon og ledelse 7,5 stp
MPL 5 Ledelse 7,5 stp
MPL 6 Individuell Arbeidsrolle 7,5 stp
MPL 7 Operativ personalløstelse 7,5 stp
MPL 8 Innføring i bedriftskulturen 7,5 stp
MPL 9 Arbeidsmiljø og psykologi 7,5 stp
LOG 1 Logikk
INN 1 Innoversen 7,5 stp
INN 2 Entreprenørskap 7,5 stp
INN 3 Endringsledelse 17,5 stp
INN 4 Endringsledelse II 7,5 stp
MAR 1 Markedskommunikasjon 7,5 stp
MAR 2 Markvervledelse 7,5 stp
MAR 3 Fortrueforhold 7,5 stp
MAR 4 Digital markedsføring 7,5 stp

*Grunn høykvalifisering for FLT medlemmer som allerede har gjennomført en relevant utdanning.

Opprett din Høyskolen Kristiania konto.

Trykk her for søknadsskjema

Alderssammensetningen i Norge i dag, er i seg selv et viktig argument for en sterkere satsing på livslang læring. Ungdomskullene som kommer ut i arbeidslivet i mange år fremover, er mindre enn hva landet trenger for å erstatte de som går ut. Det naturlige frafallet av kompetent arbeidskraft kan ikke dekkes kun av nyutdannede. Kompetansebehovet må også dekkes av etter- og videreutdanning av de som allerede er i arbeidslivet. Det må legges til rette for læring gjennom hele livet, og flere må kunne ta utdanning parallelt med jobb.

FLT vil arbeide for en nasjonal strategi for livslang læring. Etter- og videreutdanning må tilpasses arbeidslivets og arbeidstakernes behov for kompetanse og utdanning. Det skapes mest kunnskap når man knytter lærings situasjonen tett opp til det daglige jobbvirket. Arbeidstakernes jobberfaring må være en integrert del av undervisningen. Etter- og videreutdanning skal være på arbeidstakerens premisser, og opptak på bakgrunn av realkompetanse er en forutsetning. Forbundet vil derfor, gjennom Addisco, fortsette arbeidet med å utvikle, levere og organisere etter- og videreutdanning til medlemmene.

FLT vil støtte opp om LOs arbeid for å få på plass et system for finansiering av livsopphold under utdanningspermisjon.

6

Arbeidsliv

FLT vil at arbeidslivspolitikken skal bygge på den norske modellen med samarbeid mellom myndigheter og partene i arbeidslivet. Sterke fagforeninger, kollektive avtaler og høy organisasjonsgrad på både arbeidsgiver- og arbeidstakersiden er en forutsetning.

hurtig teknologiutvikling og en gradvis høyere pensjonsalder, fører til ytterligere behov for etter- og videreutdanning. Eldre arbeidstakere vil også i fremtidens arbeidsliv være en viktig ressurs for næringslivet.

Å bevare råderetten over forbundets tariffavtaler er en grunnleggende og helt avgjørende forutsetning for at forbundet og forbundets medlemmer skal bevare sin identitet og selvstendighet i fremtiden. Det er bare forbundets medlemmer som kan fatte vedtak som endrer innhold og omfang i forbundets overenskomster. For å sikre og utvikle forbundets avtaler er det

nødvendig å holde et høyt aktivitetsnivå blant medlemmer og tillitsvalgte, for eksempel gjennom arbeidet i forbundets tariffråd.

Arbeidslivet er i konstant endring. Globalisering og den digitale utviklingen bidrar til at arbeidsplasser automatiseres og endres i et tempo vi ikke har sett tidligere. Norge er teknologiledende på flere områder, og vi er flinke til å ta i bruk ny teknologi og skape verdier. Dette kan gi grunnlag for ny vekst og økt industrivirksomhet, men det stiller også store krav til økt og fornyet kompetanse. Kompetanse er en avgjørende del av svaret på utfordringene fra globalisering, digitalisering og teknologiutvikling. Kombinasjonen av en

Undersøkelser, og erfaring fra arbeidslivet, viser at vertikale avtaler fører til at LO mister oppslutning blant funksjonærer og arbeidstakere med høyere utdanning. Det er derfor viktig for FLT å synliggjøre for LO og de andre LO-forbundene at en vertikal struktur vil svekke LO i konkurranse med forbund utenfor LO. LOs ledelse og forbundene i LO må arbeide aktivt for at

gjeldende avtale- og organisasjonsgrenser respekteres. Forbundene i LO må jobbe sammen, ikke mot hverandre.

Arbeidet med systematisk helse, miljø og sikkerhet (HMS) og regelverket tilknyttet dette bør til enhver tid utvikles og forbedres i samsvar med utviklingen i samfunnet. Arbeidstakerne har et medvirkningsansvar. FLT ser det som viktig at de ansatte selv og deres representanter tar ansvar og aktivt anvender det eksisterende regelverk

Bedriftsdemokrati er viktig for å realisere et menneskelig og velfungerende arbeidsliv. For å oppnå dette, er det viktig at arbeidstakerne og deres representanter har kunnskap om lov- og avtaleverket. Drøftelser er viktig for at arbeidstakerne skal bli informert om ledelsens tanker og vurderinger. Først der hvor arbeidstakerne er informert om virksomhetens drift, kan vi reelt oppnå bedriftsdemokrati. Arbeidstakeres medvirkning i omstillings- og innovasjonsprosesser er viktig for at organisasjoner og bedrifter skal kunne være i stand til å takle nye utfordringer på en god måte.

En sunn bedriftskultur bygger på åpenhet og god kommunikasjon. Det er derfor viktig at det legges til rette for varsling av kritikkverdige forhold gjennom interne rutiner og god kommunikasjon. Samtidig er det viktig at arbeidstaker er klar over sin rett og plikt til å si fra om kritikkverdige forhold på arbeidsplassen. Represalier og usynlige måter å gjengjelde varslingen på er uakseptabelt.

Dagens teknologi gjør at skillet mellom arbeid og fritid er mindre enn før. Det er viktig å verne om fritiden. I iveren etter å imøtekomme et stadig økende krav om fleksibilitet, må en samtidig huske at verneaspektet i lov- og avtaleverk er mer relevant enn noen gang. Uten bevissthet rundt reglene om arbeidstid, vil det føre til at arbeidsmiljølovens og tariffavtalers rettigheter om arbeidstid, hvileperioder og godtgjørelse for overtid undergraves. Langt flere arbeidstakere er i dag unntatt fra arbeidstidsbestemmelsene enn hva som er lovgivers

intensjon. Lovens intensjon må følges. Kunnskap og bevissthet om regelverket er sentralt for at arbeidstakere har arbeidstidsordninger som kan balanseres med fritid. Det er derfor også nødvendig å fortsette arbeidet med å klargjøre lovens unntaksbestemmelser.

Gjennom intensjonsavtalen om et inkluderende arbeidsliv er målet å få til arbeidsplasser til det beste for den enkelte arbeidstaker og samfunnet. Derfor må målet være å få ned antallet langtidssyke og uføre, og å skape et arbeidsliv med større muligheter for personer med redusert arbeidsevne. For enkelte vil det ikke være mulig å jobbe under sykdom. For andre kan imidlertid passivitet forlenge sykdom, og hel eller delvis jobb kan derfor være helsefremmende.

FLT arbeider

for å bevare og utvikle gode sykelønnsordninger for medlemmene, både gjennom tariffarbeidet og gjennom LO. Ressurssterke mennesker står i dag utenfor arbeidslivet på grunn av sine fysiske og psykiske hemninger. Med tilrettelegging kan de gjøre en innsats. Her har tillitsvalgte en viktig oppgave i å være en pådriver for bedre tilrettelegging.

FLT mener det er viktig å sette søkelyset på at arbeidstakere i ulike faser av livet kan få behov for tilpasninger i arbeidssituasjonen. FLT mener derfor at livsfasepolitikk bør være en del av personalpolitikken i den enkelte virksomhet.

I et likeverdig samfunn må kvinner og menn ha lik rett og mulighet til å delta i arbeidsliv, faglig og politisk virksomhet og i etter- og videreutdanning, uansett kulturell og sosial bakgrunn. Selv om Norge har kommet

langt i likestilling mellom kjønnene, er det fremdeles forskjeller. En av årsakene til ulik lønn mellom kvinner og menn er at langt flere kvinner jobber deltid. Retten til heltid må lovfestes. En annen viktig årsak er forskjellen på hvor menn og kvinner jobber, og det må legges til rette for at flere kvinner velger realfag og tekniske yrker. Likelønn er fremdeles en utfordring i norsk arbeidsliv. FLT vil jobbe for at kvinner og menn skal ha lik lønn for arbeid av lik verdi. En jevnere fordeling av den betalte foreldrepermisjonen mellom foreldre er også et viktig tiltak for økt likestilling i familiene.

FLT vil slutte opp om tiltak for å legge til rette for at eldre arbeidstakere kan stå lenger i arbeid dersom de selv ønsker det. FLT imøteser et arbeidsliv som anerkjenner og benytter seg av den verdifulle kompetanse som følger av erfaring gjennom et langt arbeidsliv. Det er derfor viktig at eldre unngår utstøting, for eksempel i forbindelse med omstillingsprosesser. Det er viktig at arbeidstidsbestemmelsene og arbeidsmiljøet

sikrer arbeidstakeres helse og velferd, slik at det er mulig å stå i arbeidslivet til oppnådd pensjonsalder. Lov- og avtaleverket må da sikre at eldre arbeidstakere ikke diskrimineres ved omorganiseringer og i ansettelsesprosesser.

En vellykket integreringspolitikk er en forutsetning for at innvandringen til Norge skal lykkes for samfunnet og for den enkelte; økonomisk, sosialt og politisk. Hovedutfordringen ligger i integreringspolitikken og i en styrking av arbeidslinjen generelt. Arbeidslivet er den viktigste arenaen for integrering ved siden av skolen.

Til tross for at stadig flere lever åpent som lesbiske, homofile, bifile og transepersoner er det fortsatt mange i denne gruppen som ikke våger å være seg selv på jobben. Derfor må det jobbes for at arbeidslivet også her blir mer inkluderende og tolerant.

7

Næringsliv

FLT støtter en aktiv næringslivspolitik der hele landet tas i bruk. I en verden hvor stadig flere varer og tjenester er utsatt for global konkurranse, må vi satse på næringer der Norge har særlige fortrinn. Forbundet vil i hovedsak arbeide for en politikk som styrker nærings- og bransjeinteresser som er sentrale for forbundets medlemmer. Det må legges til rette for en politikk som bidrar til økt nyskaping. FLT vil jobbe for å sikre offentlig eierskap og kontroll over våre naturressurser, viktig infrastruktur og strategisk viktige industribedrifter.

Norge har gode forutsetninger for høyteknologisk industri. Det er denne industrien som har vært og er en viktig forutsetning for at Norge kan være ledende innen nyskaping og innovasjon. Forskning og utvikling er sentralt for å opprettholde og videreutvikle et konkurransedyktig næringsliv.

FLT er positiv til å ta i bruk ny teknologi, dersom dette kan bidra til å effektivisere arbeidsprosesser og til at arbeidsvilkårene for arbeidstakerne blir bedre. Dette er også utgangspunktet når vi går inn i diskusjonen om ny teknologi som tillater nye måter å organisere tjenester på.

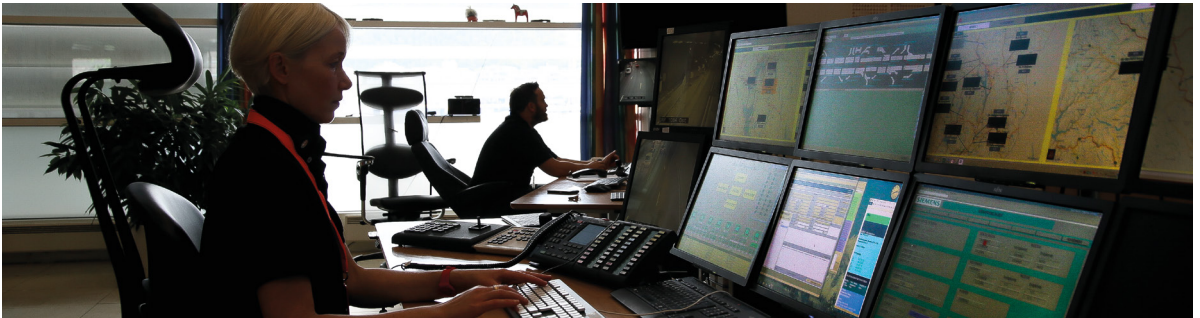
Det er en grunnleggende forutsetning at lover og avtaler fortsatt sikrer arbeidstakerens rettigheter og hindrer sosial dumping. Samfunnet må sikres tilstrekkelige skatteinntekter til å opprettholde velferdssystemet. Vi må arbeide mot svart arbeid, sosial dumping og useriøse kontrakter som følge av denne teknologien.

I Norge er det petroleumsnæringen med tilstøtende industri som sysselsetter flest personer i privat sektor. Industrien har behov for teknologi som maksimerer utvinning av olje og gass på eksisterende felt. FLT vil jobbe for at norsk oljepolitikk fortsatt skal bygge på en ambisjon om å ta hele landet i bruk. Utvikling og utnyttning må baseres på en føre var-politikk som ivaretar hensynet til miljø, sikkerhet og sameksistens med fiskeri- og reiselivsnæringen. FLT mener at det må åpnes for

konsekvensutredning av havområdene utenfor Lofoten, Vesterålen og Senja. Konsekvensutredning er ikke det samme som oljeleting. Konsekvensutredninger skal sikre at virkninger på miljø, naturressurser og samfunn blir tatt i betraktning under planlegging, men det må også tas stilling til om, og eventuelt på hvilke vilkår, dette kan gjennomføres. En konsekvensutredning er et ja til mer kunnskap.

FLT vil arbeide for en bærekraftig utvikling av landets næringsliv. Som en betydelig leverandør av energi, må Norge ta sin del av ansvaret for den miljøtrussel som dagens utslipp av skadelige klimagasser representerer. Skal vi lykkes med å redusere utslipp av klimagasser de neste tiårene, er det avgjørende at det utvikles nye teknologiske løsninger. I Norge finnes teknologi, miljøer og selskap som kan gjøre stor nytte for seg i verden. Markedet for fornybar energi er i stor vekst og betydelig og relevant kompetanse bør utnyttes.

Havbruksnæringen er en vekstnæring. Sammen med nye produksjonsmåter, kommer det behov for ny kunnskap. Det gjelder spesielt forskning på bekjemping av sykdommer, redusere forurensingen og utvikling av produksjonsanlegg som er rømnings sikre.

Norge har mye kraftintensiv industri som er avhengig av konkurransedyktige energipriser og langsiktige kraftavtaler. Norge må sikre at vår industri kan utnytte våre naturgitte fortrinn og sikre norske arbeidsplasser. Det er derfor nødvendig med økt og effektivisert kraftproduksjon, som skjer innenfor rammene av Norges klimapolitiske forpliktelser.

Myndighetene må legge til rette for at eksisterende vannkraftanlegg og tilhørende utstyr blir opprustet og modernisert, videre legge til rette for økt produksjon gjennom eksempelvis småkraft, vindkraft, bølgekraft og solkraft. For å sikre stabilitet gjennom perioder med lav forsyning av kraft som ikke kan reguleres, må magasinkapasiteten utbygges. FLT mener hjemfallsretten til de norske vannkraftressursene må bestå.

Byggesektoren er viktig i klimapolitikken. Energieffektivisering av eksisterende bygningsmasse er en stor og nødvendig oppgave for å nå fastsatte klimamål.

En reiselivsnæring med høy kvalitet og god innovasjonskraft er viktig for å opprettholde verdiskapningen. Det bør satses på mangfold og opplevelse for å få til helårs arbeidsplasser og en bærekraftig utvikling av bransjen. Vi har stort mangfold i hva vi har å tilby, og FLT mener det må en økt satsing til for å markedsføre dette mangfoldet både nasjonalt og internasjonalt.

FLT vil jobbe for en samferdselspolitikk som ivaretar næringslivets behov for effektive og trygge transportløsninger, som bidrar til å skape næringsutvikling både i distriktene og i sentrale strøk. Det må brukes betydelige ressurser på å oppgradere

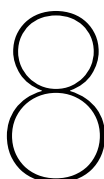
og forbedre både vei- og jernbanenettet. Stamveinettet må gis høyeste prioritet, spesielt med hensyn til trafiksikkerheten og næringslivets konkurranseevne. FLT vil også støtte opp om et miljøvennlig transportsystem, og ser det som nødvendig med et betydelig løft i satsingen på kollektive transportløsninger.

Biler står for klimautslipp og svevestøv. Det gjør også anleggsmaskiner, skips- og godstrafikk uten at det har fått særlig oppmerksomhet i offentligheten. FLT mener derfor det må utvikles en ny og offensiv politikk for å gjøre veibygging og veivedlikehold mer miljøvennlig.

På en rekke vegstrekninger finnes det i dag ingen dekning for kommunikasjon. FLT mener dermed at sikkerheten med dette ikke er ivarettatt. Forbundet vil derfor jobbe for å gi full radio- og mobildekning på alle riks- og fylkesveier, inkludert tunneler.

FLT er skeptisk til anbudsutsetting og kommersialisering av velferdsordninger. Det er viktig å opprettholde og videreutvikle gode arbeidsmarkedstilbud til personer med store bistandsbehov, som f.eks. de med psykiske lidelser, rusvansker, lese- og skrivevansker og lite arbeidserfaring. Anbudsutsetting av slike tjenester er til hinder for dette og fører bl.a. til at slike grupper skyves ut til fordel for dem som står nært arbeidsmarkedet, og som dermed lettere vil få jobb.

FLT vil fornye attføringspolitikken. NAV må styrkes og selv drive arbeidsmarkedstiltak i egenregi for personer som står nært arbeidsmarkedet. Etaten skal samarbeide tett med attføringsbedrifter og andre ideelle leverandører. Disse skal være de dominerende leverandører av tjenester til personer med nedsatt arbeidsevne. Det er behov for flere tiltaksplasser. Varig Tilrettelagt Arbeid (VTA) må styrkes og videreutvikles. I attføringsarbeidet ellers må ordinært arbeidsliv være hovedarenaen med mål om ansettelse etter attføringsperioden.

Ledelse

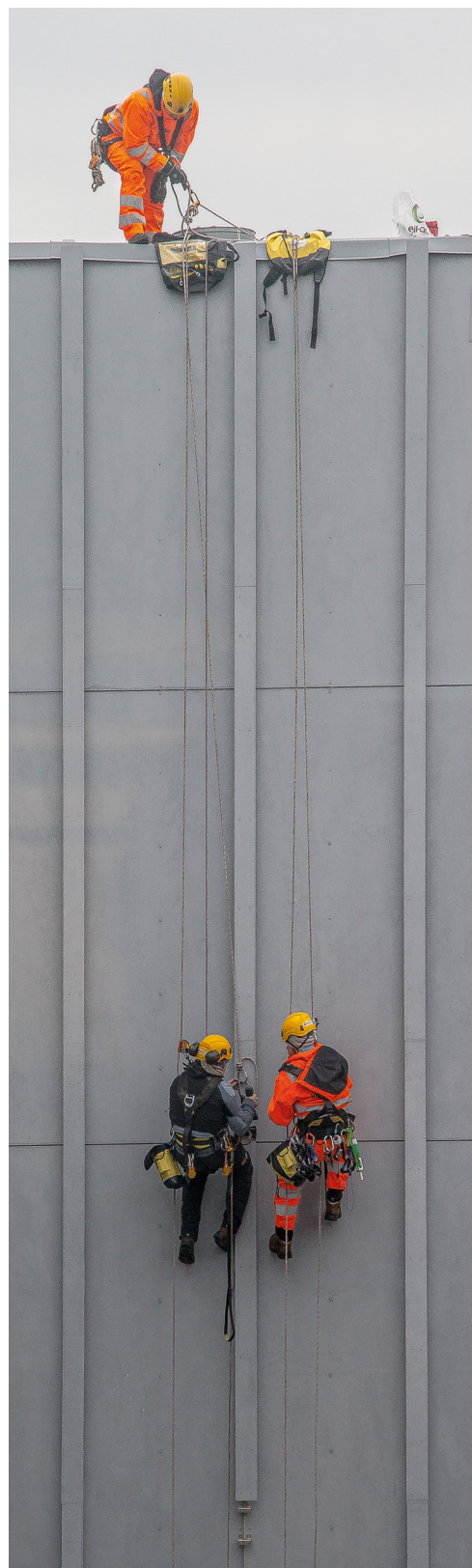
FLT arbeider for å skape en god forståelse av viktigheten og rollen til ledere. Vi lever i en svært konkurransepreget tid, der ledelse og lederstil er med og skaper økt fortjeneste, økt fornyelse og økte konkurransefortrinn i markedet. Mange av våre medlemmer opplever det vanskelig å «stå mellom barken og veden». Dette ved at de på den ene siden skal ivareta bedriftens interesser, og på den andre siden ivareta ansattes interesser. FLT ønsker å sette fokus på ny kunnskap og utfordringer innen faget ledelse.

Kompetansebygging er avgjørende for å oppnå trygghet i arbeidslivet og for å ivareta medlemmenes utviklingsmuligheter. FLT vil legge til rette for at flere medlemmer skal kunne utvikle sine ferdigheter som ledere. Utdannelse via Addisco er av stor betydning i så måte. Medarbeidere motiveres av ledere som evner å kombinere forretningsmessige mål med personlig og emosjonelt engasjement.

Gjennom forståelse av at lokale og globale markeder er i omstilling og endring, vil riktig ledelse være nøkkelen til hjelp for å håndtere usikkerhet i pressede situasjoner. Det må fokuseres på ledelse som fag.

FLT er opptatt av at ledere skal være sitt ansvar bevisst i saker som omhandler varsling, og bidra til et godt arbeidsmiljø som er inkluderende. Det å motivere ansatte og få det beste ut av medarbeidere er en viktig lederoppgave.

9 Kultur

Et aktivt og mangfoldig

kunst- og kulturliv er viktig for å gi våre liv et rikere innhold. Alle må gis tilgang til kunstopplevelse og kulturaktiviteter. Det offentlige må ta et større ansvar for å øke tilbud, tilgjengelighet og kvalitet for å fremme barn og unges deltakelse i kulturlivet.

Kultur skaper nærhet og samhold mellom mennesker, og er som sådan også fredsskapende,

fordi det gjennom kulturaktiviteter oppstår et samspill mellom mennesker som går på tvers av politiske, sosiale, etniske, religiøse og språklige grenser.

Grunnlaget for et rikere samfunn legges i arbeidet med barn og unge. Her har skolen en viktig rolle i formidling av kunnskap, historie, ferdigheter og tradisjoner. Samtidig er skolen en møteplass der barn fra ulike bakgrunn kan bli kjent med hverandre, og skolen bør legge til rette for at bånd kan knyttes på tvers av kulturskiller.

FLT ønsker en god satsing på kulturskolene, og vil at alle barn skal ha mulighet til å delta på dette. Derfor må kulturskolen bli gratis. Kulturskolene må ha ressurser til å hente inn gode instruktører, slik at en kan få til god kvalitet i kombinasjon med bredde.

FLT støtter opp om å bringe kulturen inn på arbeidsplassene. Forskning viser at den økonomiske veksten er størst på steder med et rikt kulturliv. Spennende møter med kunst og kultur er med på å trigge kreativiteten og øke trivselen på arbeidsplassen.

FLT er opptatt av å viderefremme arbeiderkulturens idealer om solidaritet og rettferdighet. Her under ligger det også å ta vare på industrielle kulturminner for ettertiden. FLT vil aktivt støtte opp om foreninger og lag som jobber for å ivareta og formidle arbeiderkulturen, og som gjør en viktig innsats lokalt, nasjonalt eller internasjonalt.

10

Internasjonalt arbeid

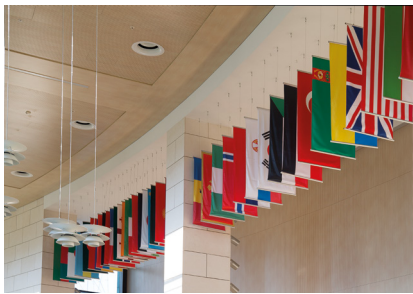
FLT's internasjonale engasjement og solidaritetsarbeid er en naturlig forlengelse av kampen for økonomisk og sosial rettferdighet hjemme. Fred, demokrati, menneskerettigheter, rettssikkerhet, rettferdig fordeling og økonomisk utvikling sikres best i land med bred folkelig deltakelse. Retten til å organisere seg og fritt å kunne delta i politisk arbeid er en grunnleggende menneskerettighet.

FNs menneskerettighets-erklæring og International Labour Organization kjernekonvensjoner slår fast at faglige rettigheter er en del av menneskerettighetene. FLT vil bidra til å styrke internasjonal fagbevegelse i utviklingslandene, slik at faglige rettigheter sikres, at sosial rettferdighet skapes og at folk får en jobb og en lønn til å leve av. I mange land er fagbevegelsen et viktig korrektiv til myndighetenes politikk. Sterke fagorganisasjoner er en sentral aktør i det sivile samfunn, og kan bidra til en mer rettferdig fordeling av godene. FLT ønsker å støtte opp om byggingen av representative og demokratiske fagorganisasjoner i utviklingsland.

Den internasjonale kampen mot barnearbeid er viktig. Barn skal ha utdanning og barnas familier må sikres jobb og en lønn til å leve av. Skjev fordeling av ressursene krever en global økonomi og politikk som omfordeler.

Nordområdene er Norges viktigste strategiske satsingsområde. Norske myndigheter må sikre en aktiv tilstedeværelse for kontroll og håndheving av norsk lovgivning og suverenitet. Det må også legges opp til samarbeid med kyststatene i nordområdene med hensyn til felles utfordringer herunder ressursutnyttelse, forvaltning og miljøhensyn.

FLT er for alle former for samarbeid som sikrer nedrustning, fred og demokrati. FLT mener at norsk utenrikspolitikk hovedsakelig må bygge på et forpliktende internasjonalt samarbeid gjennom FN. Norsk sikkerhetspolitikk må fortsatt bygge på vårt NATO-medlemskap. Forsvarsbudsjettet må styrkes og oppfylle de forpliktelsene som NATO-medlemskapet medfører. Internasjonalt forpliktende samarbeid er en nødvendighet i en globalisert verden. Globale og regionale utfordringer løses best gjennom at land jobber sammen for å løse felles utfordringer.

FLT tror på et internasjonalt forpliktende samarbeid. Tettere samarbeid mellom alle landene i Europa er med på å sikre et fredelig kontinent. I Europa er Norges tilknytning EØS-avtalen, og den har ivaretatt Norges interesser. FLT støtter opp om en aktiv norsk europa-politikk. Vi må benytte muligheten til å påvirke fullt ut, og derfor må vi inn i prosessene på et tidlig tidspunkt for å få gjennomslag. Dialog med arbeidslivets parter i forbindelse med integrering av EU-lovgivning i norsk rett er avgjørende.

Internasjonale avtaler om handel må sikre at arbeidstakernes rettigheter styrkes. Organisasjonsretten og retten til kollektive avtaler og forhandlinger må videreutvikles. Den sosiale dimensjon og arbeidstakernes

rettigheter i EU-/EØS-regelverket må styrkes. Land som har bedre ordninger enn minimumsordningene må kunne opprettholde og videreutvikle disse.

FLT vil arbeide mot TTIP og TISA-avtalene, internasjonale avtaler om handel med tjenester, dersom dette fører til en svekking. Med svekking

menes her en svekking av det offentlige tjenestetilbudet, kommersialisering av velferdsordninger og til investor/stat-tvisteløsninger. Alle nasjoner må ha rett til å sikre egen selvforsyning av matvarer.

FLT er også positiv til et tettere nordisk samarbeid, både politisk og faglig. Myndighetene må bidra til at både norske og nordiske interesser i Europa styrkes gjennom et aktivt nordisk samarbeid.